

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ι. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ
Βουλευτής Ν. Αχαΐας – Ανεξάρτητος

Ερώτηση προς την Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού

ΘΕΜΑ: Έχετε τη βούληση ν' αναδείξετε πλήρως το Ρωμαϊκό στάδιο της Πάτρας;

Πριν θέσω το χρονίζον πρόβλημα της αποχωμάτωσης του Ρωμαϊκού Σταδίου των Πατρών θεωρώ ότι αξίζουν μερικές ιστορικές υπομνήσεις.

Ο γεωγράφος και περιηγητής Πausανίας, που επισκέφτηκε την Πάτρα μετά από τα μέσα του 2ου αι. μ.Χ., αναφέρει από τη ζώνη του θεάματος το ρωμαϊκό Ωδείο, το οποίο θεωρεί ωραιότερο από όλα τα ελληνικά Ωδεία, εκτός από εκείνο του Ηρώδη του Αττικού στην Αθήνα.

Στην ίδια περιοχή αναφέρει και δύο φορές τη λέξη θέατρο, εννοώντας την ύπαρξη ενός διαφορετικού κτηρίου.

Δεν ασχολήθηκε όμως με την περιγραφή του και χρησιμοποίησε τη θέση του ως απλή τοπογραφική ένδειξη, για να κατατοπίσει καλύτερα στο χώρο τον αναγνώστη του.

Κατά την επικρατούσα άποψη, με τη λέξη θέατρο ο περιηγητής μπορεί να εννοεί αμφιθέατρο και κατ' επέκταση το ρωμαϊκό στάδιο, που έχει εν μέρει αποκαλυφθεί στα δυτικά της πλατείας Αγίου Γεωργίου και μεταξύ των οδών Γεροκωστοπούλου και Παντανάσσης.

Η ταύτιση αυτή παραβλέπει το γεγονός, ότι η ελληνιστική Πάτρα ήταν μία ακμάζουσα πόλη και θα μπορούσε να έχει το δικό της θέατρο, όπως και αρκετές σύγχρονες αρχαίες πόλεις. Το θέατρο αυτό με βελτιώσεις και προσαρμογές θα μπορούσε να έχει επιβιώσει και να χρησιμοποιείται στο χρόνια του Πausανία.

Η θέση, επίσης, στην οποία κτίστηκε το ρωμαϊκό Ωδείο δεν ήταν καθόλου βολική για την ανέγερση ενός τέτοιου μνημείου και πιθανώς να επιλέχθηκε από τη γειτονική παρουσία ενός αρχαίου θεάτρου, η χρήση του οποίου διέφερε από εκείνη του Ωδείου.

Ήταν όμως συναφής προς το θέαμα και τη ζώνη του θεάματος, όπως συναφής ήταν και η επιλογή της θέσης του σταδίου.

Και οι Ρωμαίοι, όπως ήδη ειπώθηκε, διατήρησαν το βασικό πολεοδομικό σχέδιο της ελληνιστικής πόλης, διατηρώντας όπου ήταν δυνατό τις υπάρχουσες χρήσεις και επεκτείνοντας τις δραστηριότητες με δικά τους εμβληματικά έργα.

Η αλήθεια είναι ότι η αρχαιολογική σκαπάνη δεν έχει ακόμα αναδείξει κανένα κατάλοιπο, που θα μπορούσε να συσχετιστεί με το αρχαίο θέατρο της πόλης.

Εάν πάλι δεχθούμε, ότι ο Πausανίας με τη λέξη θέατρο εννοεί πραγματικά το αρχαίο θέατρο της πόλης, τότε παρακάμπτει και αποσιωπά ένα μεγάλο έργο στην καρδιά της ρωμαϊκής Πάτρας.

Ένα μεγάλο στάδιο, που κατείχε μεγάλη έκταση και είναι βέβαιο ότι φαινόταν από τη θάλασσα και από όσους προσέγγιζαν το λιμάνι της.

Μάλιστα, σε απεικόνιση της πόλης σε ρωμαϊκό νόμισμα του δικού της νομισματοκοπείου της εποχής του Κομμόδου, ένα μεγάλο μακρόστενο συγκρότημα θα μπορούσε να ταυτιστεί με αυτό το οικοδόμημα, εάν τελικά δεν εικονίζεται το λιμάνι. Ο Πausανίας, πάντως, δεν διασώζει όλα όσα είδε στις περιηγήσεις του, αλλά εκείνα που ο ίδιος έκρινε ότι πρέπει να μεταφέρει στον αναγνώστη.

Το ρωμαϊκό στάδιο εντοπίστηκε σε τμήμα του το χειμώνα του 1979 κατά τη διάρκεια σωστικών ανασκαφών και αρχικά θεωρήθηκε ότι ήταν το θέατρο που ανιφέρει ο περιηγητής.

Αποτελεί πιθανότατα το δώρο προς την πόλη του αυτοκράτορα Δομιτιανού για τα εκατό χρόνια της ρωμαϊκής αποικίας και γι' αυτό πρέπει μάλλον να χρονολογηθεί το 80 μ.Χ.

Σήμερα έχει εν μέρει αποκαλυφθεί και για τον επισκέπτη είναι καλύτερα αναγνωρίσιμη η ανατολική του μακριά πλευρά στην οδό Ηφαίστου. Παρά το γεγονός ότι όλα τα αρχιτεκτονικά του χαρακτηριστικά δεν είναι ακόμα γνωστά, πολλοί θεωρούν ότι κατασκευάστηκε με βάση τα σχέδια του ανάλογου μνημείου της Ρώμης και αποτελεί μικρογραφία του.

Όπως και να έχει, το αποτέλεσμα της κατασκευής θα ήταν αντάξιο μιας αυτοκρατορικής παραγγελίας.

Επειδή, όμως, μεγάλο μέρος του παραμένει ακόμα κάτω από νεώτερες οικοδομές, που σταδιακά απαλλοτριώνονται και κατεδαφίζονται αλλά και ποτέ δεν τελειώνουν...

Ερωτάσθε:

1. Γιατί εδώ χρόνια δεν εντάσσονται τα έργα της «αποχωμάτωσης» του ΡΩΜΑΙΚΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ στα ΕΣΠΑ του Υπουργείου Πολιτισμού και της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος όπως έγινε τα προηγούμενα χρόνια στα προηγμένα Ευρωπαϊκά προγράμματα;
2. Η κυβέρνηση Τσίπρα, έχει ασχοληθεί καθ' οποιονδήποτε τρόπο και ειδικότερα οι Υπουργοί Πολιτισμού και Τουρισμού με την ολοκλήρωση της αποκάλυψης του Ρωμαϊκού Σταδίου; Εάν ναι, ποιες πρωτοβουλίες πήρε και ποιες δράσεις πρόκειται να αναλάβει;

Ο Ερωτών Βουλευτής

Νίκος Ι. Νικολόπουλος

Πρόεδρος Χριστιανοδημοκρατικού Κόμματος Ελλάδος